

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЧОРНОМОРСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ПЕТРА МОГИЛИ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Ректор ЧДУ ім. Петра Могили

Л.П. КЛИМЕНКО

«30» Березня 2015 р.

ПРОГРАМА
ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ
для вступу на другий рік навчання на напрям підготовки
6.030101 «СОЦІОЛОГІЯ»
на 2015-2016 навчальний рік

Миколаїв – 2015

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

У сучасному українському суспільстві існує гостра потреба у фахівцях, які б могли б забезпечити процес пізнання особливостей соціального розвитку країни, шляхи перетворення її на демократичне, правове, громадянське суспільство; досліджувати процеси трансформації соціальної структури суспільства та фактори, що можуть призвести до небажаного напруження в соціальній структурі; з'ясувати характер нових принципів взаємодії між соціальними групами, особливості їхнього соціального стану тощо.

Сучасний соціолог, як професіонал, працює в умовах функціонування конкретного соціального середовища. Він етнічно, ідеологічно, економічно, професійно пов'язаний з іншими представниками соціуму, що його оточують, через наявну систему інтересів, які він особисто задовольняє, а іноді й представляє. Конкретизуючи об'єктивно сформовану потребу у фахівцях-соціологах, зазначимо, що в умовах функціонування сучасного українського суспільства вони повинні:

- обслуговувати конкретні структури (державні та громадські установи й організації), збираючи для них інформацію щодо тенденцій розвитку окремих явищ у різних сферах суспільного життя;

- аналізувати, узагальнювати та оцінювати різну соціологічну інформацію, формуючи теоретико-аналітичну й ціннісно-символічну систему соціальних ідентифікацій;

- працювати в галузі глобальних стратегій та прогнозів;

- бути задіяні в системі соціологічної освіти, яка повинна забезпечувати постійне відтворення висококваліфікованих кадрів в умовах високої вертикальної і горизонтальної мобільності фахівців, що виникає внаслідок потреби в професіоналах-соціологах у всіх без виключення сферах суспільного життя.

Бакалаврські програми з соціології передбачають широку теоретичну підготовку студентів, формування практичних умінь і навичок на основі здобутих ними конкретних соціологічних знань, що беззаперечно є основою для формування нового типу соціологічного мислення.

Навчальна програма вступного фахового іспиту з напрямку підготовки «Соціологія» складена у відповідності з навчальними планами підготовки бакалаврів напрямку підготовки 6.030101 «Соціологія» і включає в себе проблемне поле навчальної дисципліни «Соціологія».

Вступне фахове випробування з напрямку підготовки «Соціологія» на освітньо-кваліфікаційний рівень бакалавр складається з *метою* визначення рівня підготовленості вступників, які бажають навчатися за названою спеціальністю.

СТРУКТУРА ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Структура складання фахового вступного випробування передбачає тестову форму. Тестові завдання представлені у трьох варіантах. Кожен варіант налічує тридцять тестових завдань рівнозначної складності, у кожному з яких представлено чотири варіанти відповіді, одна з яких є вірною. Вирішення тестів потребує уміння застосовувати інтегровані знання програмного матеріалу

дванадцяти професійно орієнтованих дисциплін.

Організаційна частина фахового випробування:

1. Тестовий контроль проводиться в аудиторії, яка налічує достатньо місць для того, щоб кожен студент мав індивідуальне робоче місце.

2. На початку роботи викладач здійснює ознайомлення студентів з методичними рекомендаціями щодо виконання тестових завдань, відповідає на запитання студентів, видає кожному студенту один із трьох варіантів завдань і проштампований аркуш паперу формату А4.

3. На виконання тестових завдань відводиться 80 хв., не рахуючи час на видачу завдання (2-3 хв.) і відповідей на запитання студентів (3-5 хв.).

Методична частина фахового випробування:

1. Рекомендується фіолетовими (синіми) чорнилами (пастою) на проштампованих аркушах паперу формату А4 проставляти лише номери правильних відповідей.

2. Відповіді необхідно давати в такому порядку, в якому даються тестові завдання.

3. Під час виконання тестових завдань не дозволяється використовувати енциклопедії, довідники, словники, підручники, навчальні посібники, конспекти лекцій та ресурси Інтернет. Їх можна використовувати лише під час підготовки в позааудиторний час.

4. Виконання тестових завдань буде оцінюватися відповідно до розроблених критеріїв.

ЗМІСТ СОЦІОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН, ЯКІ ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВЕ ВИПРОБУВАННЯ

Соціологія

Змістовий модуль 1. Соціологія як наука, історія розвитку соціології. Соціологія наука про суспільство. Соціологія у системі суспільних та гуманітарних наук. Історичні, соціокультурні та теоретичні передумови виникнення соціології як самостійної науки. Структура соціологічної системи знання.

Предмет історії соціології, основні етапи та напрями її розвитку. Становлення та розвиток соціального знання в Стародавньому світі. Соціальне знання епохи Середньовіччя. Протосоціологічні погляди епохи Відродження. Соціальні вчення Нового часу. Передумови виникнення соціології у першій половині ХІХ ст. Соціологічний позитивізм О. Конта.

Натуралістичні напрямки в соціології. Географічна школа в соціології. Психологічний напрямок в соціології. Історичний матеріалізм К. Маркса і Ф. Енгельса. Внесок Е. Дюркгейма в розвиток соціологічної думки. Формальна соціологія Г. Зіммеля та Ф. Тьонніса. Розуміюча соціологія М. Вебера.

Теоретичні джерела феноменологічної соціології. Неофункціоналізм як напрямок соціологічної теорії. Технократизм в сучасній соціології. Емпіричні

соціальні обстеження в XIX ст. Діяльність чиказької соціологічної школи. Теорії наукового менеджменту. Інтегральна соціологія П. Сорокіна. Розвиток німецької соціологічної думки 1920-1960 рр. Функціональний та структурно-функціональний напрямки в соціології. Теорії конфлікту в сучасній соціології.

Особливості формування і розвитку соціології в Україні. Українська соціологічна думка другої половини XIX - початку XX ст. Становлення і розвиток соціологічної науки в Росії. Новітні напрямки розвитку соціологічної теорії.

Змістовий модуль 2. Соціальна структура суспільства, характеристика основних соціальних інститутів.

Суспільство як соціальна система, його соціальна структура.

Особистість у системі соціальних зв'язків. Соціальна взаємодія, соціальні відносини та соціальний контроль. Соціальна спільнота і соціальна група.

Соціальні інститути як складові структури суспільства. Концепції соціальної стратифікації. Соціальна мобільність: поняття, функції та напрями дослідження.

Сім'я як об'єкт соціологічного аналізу. Освіта як соціальний інститут. Предметне та проблемне поле соціології культури. Соціологія релігії як галузь соціологічного знання. Девіантна поведінка як предмет соціологічного аналізу.

Змістовий модуль 3. Методологія та методи соціологічних досліджень. Організація соціологічних досліджень, методи збирання і аналізу соціологічної інформації.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ФАХОВОГО ВСТУПНОГО ВИПРОБУВАННЯ

Оцінка рівня знань студентів визначається згідно з набраними балами за підсумками відповідей.

Максимальна сума за правильні відповіді становить 100 балів, мінімальна – 60 балів. Оцінка, виставлена комісією, оголошується прилюдно.

Знання студентів оцінюються згідно з наступними критеріями:

✓ Оцінка «ВІДМІННО» виставляється студентам, які за результатами випробування набрали 90–100% правильних відповідей.

✓ Оцінка «ДОБРЕ» виставляється студентам, які за результатами випробування набрали 70–89% правильних відповідей.

✓ Оцінка «ЗАДОВІЛЬНО» виставляється студентам, які за результатами випробування набрали 60–69% правильних відповідей.

✓ Оцінка «НЕЗАДОВІЛЬНО» виставляється студентам, які за результатами випробування набрали 0–59% правильних відповідей.

Переведення оцінок за національною шкалою у багатобальну шкалу здійснюється відповідно до таблиці:

Оцінка в балах	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
		Оцінка	Пояснення
90– 100	відмінно	A	відмінне виконання
82– 89	добре	B	дуже добре
75– 81	добре	C	добре
67– 74	задовільно	D	задовільно
60– 66	задовільно	E	достатньо
1– 59	незадовільно	FX	незадовільно

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Волков Ю. Г., Мостовая И. В. Социология: Учеб. для вузов. – М.: Гордарика, 1998.
2. Гидденс Э. Социология / Э. Гидденс– М., 1999.
3. Зборовский Г. Е. Общая социология: Курс лекций: 2-е изд., доп. – Екатеринбург, 1999.
4. Кравченко А. И. Социология: Учеб. для вузов. – М.: Логос, Екатеринбург: Деловая книга, 2000.
5. Култыгин В.П. Современные зарубежные социологические концепции: Учебник / Под ред. Т.Н. Юдиной. – М., 2000.
6. Мендра А. Основы социологии: Учеб. пособие для вузов. — М.: Изд. дом, 1998.
7. Павличенко П. П., Литвиненко Д. А. Соціологія: Навч. посібник. — К.: Лібра, 2000.
8. Павліченко П.П., Литвиненко Д.А. Соціологія. Навч. посібник. – К., 2002.
9. Радаев В. Социальная стратификация / В.Радаев , О.Шкаратан. – М., 1996.
10. Ритцер Дж. Современные социологические теории / Дж.Ритцер. – М., 2002
11. Ручка А.О. Курс історії теоретичної соціології / А.О.Ручка, В.В.Танчер. – К., 1995.
12. Смелзер Н. Социология / Н.Смелзер. – М., 1994.
13. Современная западная социология. Словарь. – М., 1990.
14. Сорокин П.А. Человек. Цивилизация. Общество / П.А.Сорокин. – М., 1992.
15. Соціологічна теорія: традиції та сучасність: Навчальний посібник / За ред. А.Ручки. – К., 2007.
16. Соціологія: Навч. посіб. / За ред. С.О. Макеєва. – К., 2008.
17. Соціологія: Підручник для студентів вищих навчальних закладів / За ред. В.Г. Городяненка. – К., 2006.
18. Соціологія: Підручник. / За редакцією В.М.Пічі. – Львів, 2005.
19. Теоретическая социология: Антология: В 2 ч. / Пер. с англ., фр., нем., ит. Сост. и общ. ред. С. П. Баньковской. — М., 2002.
20. Штомпка П. Социология социальных изменений / П.Штомпка. – М., 1996.

21. Энциклопедический социологический словарь / Под общ.ред. Г.В. Осипова. – М., 1995.
22. Ядов В.А. Современная теоретическая социология как концептуальная база исследования российских трансформаций. – СПб.: Интерсоцис, 2006.
23. Якуба О.О. Соціологія. Навчальний посібник для студентів / О.О.Якуба. – Харків, 1996.
24. Gelles, Richard J. Sociology: an introduction / Richard J. Galles, Anne Levin. – New York, 1995.
25. Алан Г. Джонсон Тлумачний словник з соціології [Текст] / Пер. з англ. за наук. ред. В. Усаєва і А. Хоронжого. Львів, 2003. – 404 с.
26. Козловець, Є.А. Соціологія: словник термінів і понять [Текст] / Є.А. Козловець. – К.: Кондор, 2006. – 372 с.
27. Социологи Украины и России [Текст]: Библиографический справочник – 2-е изд., доп. и перераб. / Под ред. проф. В.Г. Городяненка. – К., 2004. – 165 с.
28. Соціологічна енциклопедія [Текст] / Укладач В.Г. Городяненко. – К.: Академвидав, 2006. – С. 366 – 367. (Серія «Енциклопедія ерудита»).
29. Соціологія: терміни, поняття, персоналії [Текст] / За ред. В.М. Пічі. – К.: Каравела; Львів: «Новий світ – 2000», 2002. – 480 с.
30. Хто є хто в західній та вітчизняній соціології [Текст]: Навчальний соціологічний словник для студентів / Наук. ред. В. М. Піча. – Львів, 1999. – 225 с.

Програму розглянуто на засіданні
кафедри соціології
протокол № 32/92 від "10" лютого 2015 р.

(Завідувач кафедри соціології

I.A. Мейжис

Програму схвалено на засіданні
приймальної комісії університету
протокол № 8 від "30" березня 2015 р.

Відповідальний секретар
приймальної комісії

Л.В. Шерстпок